

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับรองแหล่งผลิตเกษตรดีที่เหมาะสม ของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายจตุรนต์ สุวรรณพันธ์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ลำปาง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. พิทยา สรวมศิริ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับรองแหล่งผลิตตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงที่มีต่อระบบเกษตรดีที่เหมาะสม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตมะม่วงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับ จำนวน 124 ราย แยกเป็นเกษตรกรที่ผ่านการรับรองแหล่งผลิตจำนวน 60 ราย และไม่ผ่านการรับรองแหล่งผลิตจำนวน 64 ราย ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วงแล้ว จำนวน 60 คน มีอายุเฉลี่ย 48 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการปลูกมะม่วงโดยเฉลี่ย 9 ปี และมีระยะเวลาในการปลูกมะม่วงในพื้นที่ปัจจุบันเฉลี่ย 9 ปี มีรายได้ในปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 117,833 บาท มีพื้นที่ปลูกมะม่วงเฉลี่ย 8 ไร่ มีจำนวนต้นมะม่วงที่ปลูกเฉลี่ย 609 ต้น มีจำนวนแรงงานในการผลิตเฉลี่ย 4 คน ได้รับความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วงจาก 2 - 3 แหล่ง มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรเฉลี่ย 2 ครั้ง ในรอบปีที่ผ่านมา มีการเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตมะม่วงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมเฉลี่ย 3 ครั้ง ในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นผู้นำทางสังคม จากกร

ทดสอบด้านความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า มีเกษตรกรทำคะแนนได้ในระดับสูง 43 คน และทำคะแนนได้ในระดับปานกลาง 17 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน เกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อระบบเกษตรดีที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมได้ถูกต้องแล้ว

เกษตรกรที่ไม่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับมะม่วงจำนวน 64 คน มีอายุเฉลี่ย 51 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการปลูกมะม่วงโดยเฉลี่ย 10 ปี และมีระยะเวลาในการปลูกมะม่วงในพื้นที่ปัจจุบันเฉลี่ย 10 ปี มีรายได้ในปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 58,081 บาท มีพื้นที่ปลูกมะม่วงเฉลี่ย 6 ไร่ มีจำนวนต้นมะม่วงที่ปลูกเฉลี่ย 395 ต้น มีจำนวนแรงงานในการผลิตเฉลี่ย 3 คน ได้รับความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วงจาก 1 แหล่ง มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรเฉลี่ย 1 ครั้ง ในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตมะม่วงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นผู้จำหน่ายสินค้า จากการทดสอบด้านความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสม พบว่า มีเกษตรกรทำคะแนนได้ในระดับสูง 33 คน และทำคะแนนได้ในระดับปานกลาง 31 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน เกษตรกรส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อระบบเกษตรดีที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมได้ถูกต้องแล้ว

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการรับรองแหล่งผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง ตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม โดยการวิเคราะห์ จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) พบว่ามีปัจจัยที่สามารถจำแนกประชากรในการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 5 ปัจจัย คือ อายุ การเข้ารับการฝึกอบรมการผลิตมะม่วงตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม ความรู้เรื่องระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วง ทัศนคติเกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วง และการปฏิบัติตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วง

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร เกี่ยวกับระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะม่วง ได้แก่ การขนส่งผลผลิต เนื่องจากเส้นทางคมนาคมไม่สะดวก การขาดความรู้ด้านการผลิต และเงินทุน เนื่องจากขาดเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลและให้ความรู้ด้านการปลูก ดูแล การเก็บเกี่ยว และการจัดบันทึกข้อมูล

Thesis Title Factors Affecting Certified Good Agricultural Practice of Mango Growers, Phrao District, Chiang Mai Province

Author Mr. Jaturon Suwannapin

Degree Master of Science (Agriculture) Agriculture Extension

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Chairperson
Assoc. Prof. Dusdee Nalampang	Member
Assoc. Prof. Dr. Pittaya Sruamsiri	Member

ABSTRACT

The objectives of this research are to study factors affecting certified good agricultural practice of mango growers in Phrao District, Chiang Mai Province. Problems, obstacles and suggestions about good agricultural practice from mango growers were also investigated.

The sample 124 farmers who participated in mango-production project following good agricultural practice for mango in Phrao District, Chiang Mai Province, and data analyzed by means of percentage, arithmetic mean, maximum and minimum values, standard deviation and discriminant analysis.

The results revealed that 60 farmers have already received good agricultural practice certificate. The average age of them is 48 years and had 4th grade educational background. Their experience in growing mango was 9 years on average. And they planted mango on their present land for 9 years on average. Their average income from the past year was 117,833 baht. Average planted area is 8 rai with 609 mango-trees. They have average farm labor 4 persons/plantation. They have received knowledge and news about good agricultural practice for mango from 2 – 3 sources. They contacted with the GAP officer about 2 times in the past year and also participated in GAP training 3 times in the past year. Most of them have never been community leader. From knowledge test about good agricultural practice, it is found that there are 43 farmers who can get the score at high-level and 17 farmers are of moderate-level. The average score is 11 from 15.

Most of them have good attitude on good agricultural practice and they also follow the practice in suitable way.

There are 64 farmers have not received good agricultural practice certificate. The average age of them is 51 years and had 4th grade educational background. Their experience in growing mango was 10 years on average and they planted mango on their present land for 10 years on average. Their average income from the past year was 58,081 baht. Average planted area is 6 rai with 395 mango-trees. They have average farm labor 3 persons/plantation. They have received knowledge and news about good agricultural practice for mango from only one source. They contacted with the GAP officers only one time in the past year. Most of them have never training in GAP in the past year. Most of them have never been community leader. From knowledge test about good agricultural practice it is found that there are 33 farmers who can get the score at high-level and 31 farmers are at moderate-level score range. The average score is 11 from 15. Most of them have good attitude on good agricultural practice and they also follow the practice in suitable way.

From discriminant analysis, it is found that there are 5 factors discriminating 2 groups of farmer, they are age, knowledge about good agricultural practice, attitude about good agricultural practice, participation in GAP training and practice about good agricultural practice.

Problems and suggestions about good agricultural practice for mango are also obtained from farmers. They have problems of product transportation since inconvenient route. They lack of knowledge in production process and investment. Moreover, the agricultural officer for taking care and providing the knowledge about plant, care, harvest and data record are also lacking.